

LBRIS

We know
books

ÉVELYNE BRISOU-PELLEN

Vasco, mesager pe front

Ediție bilingvă

Traducere din limba franceză
de Diana Morărașu

Tout ça pour des allumettes !

Tout est ma faute, j'aurais dû sentir que quelque chose clochait. Par une mauvaise réaction, j'avais mis Louis dans la panade.

Encore qu'il avait sa part de responsabilité.

Oui, seulement c'était mon rôle de le protéger !

Le gendarme ouvrit mes sacoches et ricanant en direction de Louis :

— Pris la main dans le sac !

Louis n'avait pas de main dans le sac, il en avait une dans la poche, l'autre encore près de sa bouche, pour imiter le cri de la chouette et que je repère sa position. Malheureusement, il avait hululé avant d'entendre les chevaux des gendarmes.

Il faut dire qu'ils marchaient sur la mousse. Trop de mousse. Parce que, à cause de la guerre qui avait pris les hommes, il n'y avait plus de cantonnier pour entretenir les chemins.

Toate astea pentru niște chibrituri!

Afost numai vina mea, ar fi trebuit să simt că ceva nu era în regulă. Am reacționat prost și l-am pus pe Louis în încurcătură.

Cu toate că avea și el partea lui de vină.

Da, numai că era rolul meu să-l protejez!

Jandarmul mi-a desfăcut desagii și a arătat în direcția lui Louis:

— Ia mâna din desagă!

Louis nu avea mâna în desagă, avea una în buzunar, iar alta lângă gură, pentru a imita țipătul cucuvelei, ca să-i pot repera poziția. Din nefericire, a scos triful cu pricina înainte de a auzi caii jandarmilor.

Trebuie spus că mergeau pe mușchi. Prea mult mușchi. Pentru că, din cauza războiului care luase bărbații, nu mai exista cantonier care să întrețină drumurile.

Le hululement s'était interrompu d'un coup, ce qui aurait dû m'alerter. Au lieu de ça, emporté par mon élan, je m'étais précipité dans le piège.

Il y avait deux gendarmes : Raymond et un nouveau que je n'avais jamais vu, un rougeaud dont la tête ne me revenait pas. Et aussi vieux que Raymond, parce que tous les jeunes étaient « au front ». Il sortit d'une de mes sacoches un petit bloc, déchira le papier jaune qui l'entourait et découvrit le rouge pétant des allumettes. L'air triomphant, il demanda :

— D'où ça vient, ça ?

— Je n'en sais rien, répondit Louis, je ne connais pas ce chien.

C'était évidemment une vaste blague, juste une manière de signifier qu'il n'avait rien à dire. Parce que Raymond, lui, nous connaissait bien et n'en croirait pas un mot.

Le nouveau reprit :

— À qui allais-tu vendre ces allumettes ? Donne-nous le nom de tes clients !

— Demandez-le au chien, c'est lui qui traficote, pas moi !

Raymond plissa les lèvres, comme quand il avait envie de rire mais qu'il ne devait pas. L'autre, qui n'avait aucun sens de l'humour, déclara, tout raide :

Trilul s-a întrerupt brusc, ceea ce ar fi trebuit să mă alerteze. În loc de asta, îmboldit de avânt, m-am aruncat direct în capcană.

Erau doi jandarmi: Raymond și unul nou, pe care nu l-am mai văzut până atunci, un roșcovan cu o față care nu-mi spunea nimic. Și la fel de bătrân ca Raymond, pentru că toți tinerii erau „pe front“. Scoase dintr-unul din desagiile mele o cutie mică, rupse hârtia galbenă în care era înfășurată și descoperi roșul scânteietor al chibriturilor. Întrebă cu un aer triumfător:

— De unde vin astea?

— Nu știu, răspunse Louis, nu cunosc câinele.

Era, desigur, o mare păcăleală, un mod de a da de înțeles că nu avea nimic de spus. Pentru că Raymond ne cunoștea foarte bine și nu credea o vorbă, indiferent ce-am fi zis noi.

Cel nou reluă:

— Cui voiai să vinzi chibriturile astea? Dă-mi numele clienților!

— Întrebați câinele, el face trafic, nu eu!

Raymond strânse buzele, ca și cum i-ar fi venit să râdă, dar nu se cuvenea. Celălalt, care nu avea simțul umorului, rosti țepăn:

— Nous vous arrêtons au nom de la loi, toi et ton chien !

Et il m'attrapa par le collier.

Je sus alors que j'avais fait une deuxième erreur : celle de ne pas filer dès qu'il avait lâché mes sacoches. Seulement je ne pouvais pas abandonner Louis, surtout en difficulté.

Et puis j'aimais bien Raymond, même si, en bon chien de contrebandier, je savais que je devais l'éviter. J'étais né chez lui, où ma mère vivait, et il était le premier humain que j'avais connu.

Louis protesta :

— Tu ne vas pas laisser faire ça, Raymond ! Tu sais bien que ce chien n'a rien d'autre pour vivre !

Mais ça ne le fit pas rigoler, Raymond. Il répliqua :

— La loi est la loi. Et ce n'est pas parce que tu es un copain de mon fils que je peux faire une exception. Si encore c'était la première fois que je te piquais !

— Ah ah ! s'exclama l'autre gendarme, nous sommes dans un cas de RÉCIDIVE !

Louis râla :

— Embêter les petits, c'est ça qui vous plaît ? Faut bien qu'il mange, ce chien ! Et avec ma jambe, je ne peux pas travailler pour le nourrir.

Raymond répliqua :

— În numele legii, sunteți reținuți, tu cu câinele tău cu tot!

Și mă înșfăcă de zgardă.

Atunci am făcut a doua greșală: nu am fugit de îndată ce a dat drumul desagilor. Dar nu-l puteam abandona pe Louis, cu atât mai mult cu cât era în dificultate.

Și apoi, îmi plăcea Raymond, deși, ca un bun câine de contrabandă ce eram, știam că trebuie să-l evit. M-am născut în casa lui, acolo unde mama mea locuiește până în ziua de azi, și el a fost prima ființă umană pe care am cunoscut-o.

Louis protestă:

— Doar n-ai să-l lași să facă așa ceva, Raymond. Știi foarte bine că acest câine nu are din ce altceva să se întrețină!

Dar Raymond nu păru deloc amuzat. Răspunse:

— Legea-i lege. Nu pot face excepție doar pentru că ești prieten cu fiul meu. Măcar de-ar fi prima dată când te prind!

— I-auzi! exclamă celălalt jandarm. Ce avem noi aici? Un caz de RECIDIVĂ!

Louis bombăni:

— Vă place să vă luați de amărăți, nu? Câinele ăsta trebuie să mănânce, nu?! Iar eu, cu piciorul meu, nu pot să muncesc ca să-l hrănesc.

Raymond i-o trânti:

— Tiens, tiens... Je n'ai jamais remarqué que ton boitillement te gênait beaucoup. Et en quoi avoir une jambe raide t'empêcherait d'être honnête ?

— Ce chien fait du commerce, il ne vole personne !

Raymond riposta :

— Il vole... Je veux dire : TU voles l'ÉTAT. Parce que la production d'allumettes est un MONOPOLE d'ÉTAT et que la contrebande est INTERDITE.

L'autre gendarme ouvrit un grand carnet, mouilla entre ses lèvres la mine de son crayon et écrivit en énonçant tout haut :

— *Arrestation, pour trafic d'allumettes de contrebande, du dénommé...*

Comme Louis ne répondait pas, Raymond le fit pour lui :

— Verdier, Louis, né à Bellevue.

L'autre nota puis, un œil sur Louis, écrivit à la suite :

— *Taille : 1,72 mètres. Cheveux et sourcils châtains, yeux verts, bouche moyenne, menton allongé, visage ovale, nez moyen. Vêtu d'une chemise et d'un pantalon gris, coiffé d'une casquette noire à rayures grises, chaussé d'espadrilles noires. (Il remouilla son crayon.) Accompagné d'un grand chien gris moucheté avec des taches noires, beige sur le museau et les pattes, poil hirsute.*

Hirsute ! J'avais un poil très normal !

— Ia te uită... Și eu, care nu am remarcat până acum că șchiopătatul te-ar deranja prea tare. Cu ce te împiedică piciorul înțepenit să fii cinstit ?

— Câinele ăsta face comerț, nu fură de la nimeni !

Raymond protestă :

— Ba fură... Vreau să zic: TU furi de la STAT. Pentru că producția de chibrituri e MONOPOL DE STAT și contrabanda cu ele este INTERZISĂ.

Celălalt jandarm deschise un soi de carnet mare, umezi între buze mina de creion și scrise, repetând în același timp cu voce tare:

— *Arestarea pentru trafic cu chibrituri de contrabandă a numitului...*

Cum Louis nu răspundea, o făcu Raymond în locul lui:

— Verdier Louis, născut la Bellevue.

Celălalt notă, cu un ochi la Louis, și scrise în continuare:

— *Înălțime: 1,72 metri. Păr și sprâncene șatene, ochi verzi, gură potrivită, bărbie alungită, față ovală, nas potrivit. Îmbrăcat cu o cămașă și cu pantaloni gri, pe cap poartă o șapcă neagră cu dungi gri, este încălțat cu espadrile negre. (Își umezește din nou creionul.) Însoțit de un câine mare, cenușiu cu pete negre, bot și labe bej, blană zbârlită.*

Zbârlită! Dar blana mea era cât se poate de normală!

— *Museau carré, sans race.*

Là, Raymond ne put s'empêcher de rectifier, comme à regret :

— C'est un griffon bleu de Gascogne.

Il faut dire qu'il appartenait à la Société canine et que, pour lui, un chien n'était pas juste un chien.

L'autre corrigea et passa à la colonne suivante en prononçant des mots obscurs :

— *Ce jour quatorze mai mil neuf cent seize, nous soussignés, Alousse Jean et Pocade Raymond, gendarmes à cheval, revêtus de notre uniforme et en tournée de commune, avons aperçu à l'orée du bois de Forges un individu qui réceptionnait un chien portant deux sacoches sur le dos. Nous l'avons appréhendé et avons confisqué les sacoches.*

Je ne compris que la fin :

— *Nous avons constaté qu'elles renfermaient cent cinquante paquets d'allumettes de contrebande, chaque paquet contenant cent vingt allumettes. Sur le jeune homme ont été trouvés un couteau de poche, un mouchoir, un morceau de sucre et deux billets de cinq francs. Ces objets ont été retirés provisoirement et suivront l'inculpé à destination.*

Louis ironisa :

— *Bot pătrat, fără rasă.*

Aici, Raymond nu se putu abține să nu-l corecteze, oarecum cu regret:

— E un albastru de Gasconia¹.

Trebuie menționat că era înscris în Societatea Canină, iar, pentru el, un câine nu era doar un câine.

Celălalt corectă și trecu la următoarea coloană, mormăind niște cuvinte obscure:

— *În ziua de paisprezece mai o mie nouă sute șaisprezece, Alousse Jean și Pocade Raymond, jandarmi călare, echipați în uniformă și patrulând prin comună, am observat la marginea pădurii Forges un individ spre care se îndrepta un câine cu doi desagi legați pe spinare. L-am prins și am confiscat desagii.*

Nu pricep decât sfârșitul:

— *Am constatat că în ei erau o sută cincizeci de cutii cu chibrituri de contrabandă, în fiecare cutie fiind o sută douăzeci de chibrituri. Asupra tânărului s-au găsit următoarele: un briceag de buzunar, o batistă, o bucățică de zahăr și două bancnote de cinci franci. Aceste obiecte au fost provizoriu reținute și vor fi returnate inculpatului la destinație.*

Louis îl ironiză:

¹ Rasă de câine de tip copoi, originară din Franța (n. red.).